

Informacja nt. wsparcia spółdzielni rolniczych i wiejskich z środków UE 2014-2020

Wsparcie z środków PROW 2014-2020 (wersja zatwierdzona przez KE z dnia 12.12.2014 r.)

Wsparcie spółdzielni rolniczych i wiejskich z Funduszy Spójności

Od kwietnia 2013 r. do 14 lutego 2014 r. trwały konsultacje projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Krajowa Rada Spółdzielcza (KRS) aktywnie uczestniczyła w procesie konsultacji społecznych, celem zapewnienia jak najlepszych warunków dostępu spółdzielni do środków Wspólnoty Europejskiej.

W procesie konsultacji KRS współpracowała z Krajowymi Związkami Spółdzielni Rolniczych, aby uzyskać jak najlepsze zapisy Programu dla rozwoju spółdzielczości rolniczej i wiejskiej w naszym kraju.

PROW 2014–2020 został opracowywany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, głównie *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)* oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Zgodnie z przepisami UE, Program jest wkomponowany w całościowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm **Umowy Partnerstwa**. Umowa ta określa strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego.

Polska, jako jedno z trzech pierwszych państw UE otrzymała **zatwierdzenie Programu przez Komisję Europejską**. Instytucją Zarządzającą PROW 2014-2020 jest **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi** www.minrol.gov.pl

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marek Sawicki podkreśla, że **najważniejsze** dla polskiego rolnictwa było skonstruowanie nowego PROW tak, aby szczególnie **wzmocnić współpracę poziomą** między rolnikami, między przedsiębiorstwami, ale także współpracę poziomą i pionową w ramach łańcucha żywnościowego. Zdaniem Szefa Resortu Rolnictwa, **większa współodpowiedzialność** producentów i przetwórców za kształtowanie rynku żywnościowego w Polsce, Europie i na świecie jest konieczna. **Drugim** istotnym elementem, na który zwrócił uwagę Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi to nastawienie nowego PROW na ponowne i lepsze **odczytanie oczekiwań i potrzeb konsumentów**. Nowy Program skierowany jest do gospodarstw małych i średnich, którzy są naturalnymi producentami **żywności podwyższonej jakości**, w tym także **żywności ekologicznej**.

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Łączny budżet PROW 14-20 zaplanowano na poziomie **13,5 mld Euro**, lecz razem z środkami Polityki Spójności ok. **5,2 mld Euro** przesuniętymi na rzecz wsi oraz dopłatami bezpośrednimi, na rozwój gospodarstw, sektora rolno-spożywczego, spółdzielczości rolniczej i obszarów wiejskich będzie można przeznaczyć ponad **42 mld Euro**.

Świadomość potrzeby tworzenia i rozwijania spółdzielni w ostatnich latach **znacząco wzrosła**. Jest to wynikiem w dużej mierze działalności szkoleniowo – doradczej, informacyjnej oraz publikacyjnej KRS, prowadzonej poprzez realizację projektów promujących spółdzielczość, finansowanych z środków UE. Jest wiele dobrych przykładów – dobrych praktyk. Działanie poprzez powoływanie i rozwijanie spółdzielni może i powinno odegrać ważną rolę w gospodarczym organizowaniu się rolników oraz stabilizacji prowadzenia działalności rolniczej w naszym kraju. Tym samym przywracając **właściwe miejsce spółdzielczości rolniczej i wiejskiej** w gospodarce Polski, z wykorzystaniem rozwiązań krajów Zachodniej Europy. W krajach tych od 60 do 100% rolników jest członkami spółdzielni rolniczych (zazwyczaj 2 lub 3 spółdzielni różnych branż/ typu jednocześnie). W odbudowie spółdzielczości znacząco mogą pomóc środki UE. Grupy Producentów Rolnych oraz Grupy i Organizacje Producentów Owoców i Warzyw na koniec 2014 r. liczyły odpowiednio ponad 28 tys. i 7 tys. członków, łącznie ponad **35 tys.** Uwzględniając również członków Spółdzielni Mleczarskich, Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Gminnych Spółdzielni SCH, Spółdzielni Kótek Rolniczych oraz Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskich, obecnie w Polsce ok. **70% z 400 tys. rolników mających tzw. produkcję towarową, działa na rynku w pojedynkę**. W ramach PROW 14-20 będą tworzone: **Grupy Producentów Rolnych (GPR)** - członkowie osoby fizyczne, **Organizacje Producentów (OP)** - członkowie osoby fizyczne lub prawne, **Związki Grup Producentów (ZGP)**, **Zrzeszenia Organizacji Producentów (ZOP)**. Zrzeszenia rozumiane nie tyle jako forma prawna zrzeszenia (choć może wystąpić), ale jako ścisła współpraca gospodarcza OP. Obecnie 31% z 1360 GPR i 10% z 321 GiOPOiW - łącznie ponad **450 na 1681** takich podmiotów - działa w formie **spółdzielni**.

Uzyskanie statusu **organizacji producentów** będzie istotne dla spółdzielni mleczarskich (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1308/2013 Art. 152 i dalsze, nowelizacja Ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych z dnia 13 września 2013 r. Dz. U. z 2013 r. poz. 1272, zapisy PROW 14-20 działanie Tworzenie grup i organizacji producentów) oraz innych spółdzielni już działających.

KRS, w swoich stanowiskach kierowanych do MRiRW w ramach w/w konsultacji społecznych Programu, w szczególności przedstawiała argumenty wyrażające dużą potrzebę wspierania działalności wspólnotowej rolników i mieszkańców wsi, gdyż jest to bardziej efektywne wykorzystanie środków pomocowych. Wspieranie środkami publicznymi z budżetu UE jest wówczas bardziej rozproszone, a z uwagi na ich ograniczoność,

wsparciem może zostać objętych więcej osób. Pozytywnym efektem stanowisk Krajowej Rady Spółdzielczej, ale również spotkań roboczych, seminariów i konferencji, w których uczestniczyli przedstawiciele KRS, są m.in. zapisy dotyczące udzielania dotacji, wprowadzające preferencje lub kryteria/ zakres tematyczny ukierunkowujące wsparcie z środków PROW na podmioty spółdzielcze, w następujących działaniach:

Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Poddziałanie: Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności

Poddziałanie: Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych

Tworzenie grup i organizacji producentów

Poddziałanie: Tworzenie grup i organizacji producentów w rolnictwie i leśnictwie

Przetwórstwo i marketing produktów rolnych

Poddziałanie: Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój

Współpraca

Poddziałanie: Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa

Równocześnie spółdzielnie rolnicze i wiejskie mają również dostęp do środków pomocowych w ramach m.in. następujących działań PROW: **Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych** Poddziałanie: Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej, **Modernizacja Gospodarstw Rolnych** Poddziałanie: Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, **Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER** (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) Poddziałanie: Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, Poddziałanie: Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania, oraz w ramach **Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich**.

Szczegółowe informacje nt. wszystkich 6 priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, które będzie realizował PROW, znajdują Państwo w informacji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.minrol.gov.pl oraz dokumencie Programu.

Warto pamiętać o środkach wsparcia spółdzielni rolniczych i wiejskich z Funduszy Spójności, w szczególności w ramach **Regionalnych Programów Operacyjnych** poszczególnych województw, wdrażanych przez Marszałków Województw lub wyznaczone przez Marszałków Instytucje. KRS uczestniczyła w konsultacjach społecznych dla tych funduszy. Są tam znaczące środki pomocowe na wspieranie przedsiębiorstw sektora rolno-przetwórczego, w tym spółdzielni rolniczych i wiejskich (na rozwój tych przedsiębiorstw w obszarze niezwiązanym bezpośrednio z produkcją rolą – na tzw. rozwój ekonomiczny przedsiębiorstwa, w tym rozwój produktów i usług, wsparcie zatrudnienia, inwestycji, itd.). Dotyczy to głównie następujących Celów tematycznych i przypisanym im priorytetów inwestycyjnych:

CT 3 - Podnoszenie konkurencyjności MŚP sektora rolnego – łączny planowany budżet 5,2 mld Euro

CT 4 - Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (m.in. dla spółdzielni planujących inwestycje w OZE) – łączny budżet ok. 8 mld Euro (dodatkowa kwota wsparcia inwestycji w OZE z środków 2007-2013 http://www.biznes.newseria.pl/news/17 mln_euro_wsparcia_na_p979377882)

CT 8 - Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników – łącznie blisko 5 mld Euro

CT 9 - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem – ponad 5 mld Euro

CT 10 - Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie – ok. 3,5 mld Euro

Instytucją Zarządzającą dla Programów Polityki Spójności jest **Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju** www.mir.gov.pl

Zachęcamy do zapoznania się z planowanym wsparciem z środków UE w ramach poszczególnych Programów i ich Działań/ Poddziałań przygotowanych na nową perspektywę finansową 2014-2020.

Aktualne wersje poszczególnych Programów są dostępne na stronach internetowych Instytucji Zarządzających lub Wdrażających poszczególne Programy. Każda z w/w Instytucji wskazała **Osoby lub Punkty Informacyjne**, udzielające pomocy potencjalnym Beneficjentom.

Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Żurawia 3/5, 00-503 Warszawa tel. 22 626 06 32/33, 22 745 05 46

Informacje i materiały dostępne na stronie www.krs.org.pl -> Aktualności

Informacja MRiRW 22.01.2015 – PROW 14-20

Informacja MRiRW 18.12.2014 – PROW 14-20

PROW 14-20 skrócona i pełna wersja Programu

Prezentacja – Wsparcie spółdzielni z PROW 14-20

III stanowisko KRS dot. PROW 14-20

II stanowisko KRS dot. PROW 14-20

I stanowisko KRS dot. PROW 14-20

Stanowisko KRS dot. Umowy Partnerstwa 14-20

Zakładka 'spółdzielcze grupy producentów rolnych'

Opracował:

Marcin Martynowski

Główny Specjalista

Krajowa Rada Spółdzielcza

2015.01.22